

U

UCITS (Undertaking for Collective Investment in Transferable Securities) = οργανισμός συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες. Είναι εταιρία μεταβλητού κεφαλαίου που επενδύει στις αγορές της Ευρώπης σε μεταβιβάσιμους τίτλους όπως άμεσα ρευστοποιήσιμα μέσα της αγοράς χρήματος, τραπεζικές καταθέσεις, παράγωγα προϊόντα, index tracking funds δηλαδή επενδυτικά κεφάλαια με ανοικτή λήξη που ακολουθούν την απόδοση ενός δείκτη ή ενός ειδικού καλαθιού μετοχών και μεταβιβάσιμα χρεόγραφα όπως μετοχές, ομόλογα, ομολογίες και άλλοι διαπραγματεύσιμοι τίτλοι.

- Στην Ελλάδα το UCITS λειτουργεί με το όνομα ΟΣΕΚΑ (Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες). Στο άρθρο 2 του Νόμου 3283/13.11.2004 ορίζονται σαν οι οργανισμοί οι οποίοι έχουν σαν μοναδικό σκοπό να επενδύουν συλλογικά, σε κινητές αξίες και σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία, κεφάλαια που συγκεντρώνονται από το κοινό και των οποίων η λειτουργία βασίζεται στην αρχή της κατανομής των κινδύνων. Τα μερίδια αυτών, μετά από αίτηση των δικαιούχων, εξαγοράζονται ή εξοφλούνται, άμεσα ή έμμεσα, με στοιχεία του ενεργητικού των οργανισμών αυτών. Δεν είναι ΟΣΕΚΑ οι οργανισμοί κλειστού τύπου συμπεριλαμβανομένων των Εταιριών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, όσοι συγκεντρώνουν κεφάλαια χωρίς να προωθούν την πώληση μεριδίων τους στο ευρύ επενδυτικό κοινό, αυτοί που πωλούν τα μερίδιά τους στο κοινό τρίτων χωρών και όσοι λόγω της επενδυτικής και δανειοληπτικής τους πολιτικής δεν είναι κατάλληλοι για το επενδυτικό κοινό. Ο ΟΣΕΚΑ που έχει την καταστατική του έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 85/611/ΕΟΚ α) μπορεί να διαθέτει τα μερίδιά του ή να διαφημίζεται στην Ελλάδα τηρώντας τις αντίστοιχες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας και β) υποχρεούται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται στους μεριδιούχους που βρίσκονται στην Ελλάδα οι πληρωμές, η εξαγορά ή η εξόφληση μεριδίων σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού του.

Umbrella fund = κεφάλαιο ομπρέλα. Ένα επενδυτικό κεφάλαιο που περιλαμβάνει αρκετά υποκεφάλαια (subfunds). Όλα μαζί τα υποκεφάλαια σχηματίζουν μία ενιαία νομική οντότητα. Συνεπώς, μόνο το κεφάλαιο ομπρέλα πρέπει να λάβει έγκριση λειτουργίας από τις αρχές. Μόλις το κεφάλαιο ομπρέλα λάβει έγκριση, τότε μπορεί να συσταθούν τα υποκεφάλαια. Τα τελευταία, συνήθως, επενδύουν σε διαφορετικές αγορές και διαφορετικές χώρες. Οι πελάτες θεωρούν συμφέρουσα την επένδυση σε ένα κεφάλαιο ομπρέλα, διότι μπορούν να μετακινούνται εύκολα και σχεδόν ανέξοδα από το ένα υποκεφάλαιο στο άλλο.

UMTS (Universal Mobile Telecommunications Service) = παγκόσμια υπηρεσία κινητών τηλεπικοινωνιών. Είναι το ευρυζωνικό πακέτο της κινητής τηλεφωνίας τρίτης γενιάς (3G-third generation) για τη μετάδοση κειμένων, ψηφιοποιημένης φωνής, εικόνων και πολυμέσων με ταχύτητα που φθάνει τα δύο μεγαμπάιτς ανά δευτερόλεπτο. Επιτυγχάνει σύνδεση με το Internet και εξασφαλίζει όλες τις λειτουργικές δυνατότητες που έχει ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής γραφείου.

Underlying instrument = το υποκείμενο μέσο σε ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option) ή σε ένα τίτλο επιλογής (warrant). Πρόκειται για χρεόγραφα, μετοχές, δείκτες τιμών, νομίσματα ή εμπορεύματα επί των οποίων ο κάτοχος θα λάβει το χρηματικό ποσό που αντιστοιχεί στην τιμή εξάσκησης του δικαιώματος.

Underwriter = ανάδοχος. Το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που αναλαμβάνει την έκδοση και τη διάθεση νέας έκδοσης χρεογράφων του πελάτη και έχει την υποχρέωση, εάν αυτό αναγράφεται στη σύμβαση, να αγοράσει τα τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα έναντι προμήθειας.

UNDIX = δείκτης τιμών καταναλωτή της Σουηδίας που δεν περιλαμβάνει τις δαπάνες για τόκους και τις άμεσες επιδράσεις από τη μεταβολή των έμμεσων φόρων και των επιδοτήσεων.

Unemployment = ανεργία. Το φαινόμενο που δημιουργείται όταν η προσφορά εργασίας υπερβαίνει τη ζήτηση. Αποτελεί το μεγαλύτερο πολιτικό και κοινωνικό πρόβλημα σε περιόδους οικονομικής επιβράδυνσης ή κρίσης και τεχνολογικής έκρηξης. Διακρίνεται σε:

α) frictional unemployment = ανεργία τριβής. Είναι ένα μόνιμο και μακροπρόθεσμο φαινόμενο οφειλόμενο στην ανανέωση του εργατικού δυναμικού. Εργαζόμενοι συνταξιοδοτούνται ενώ μεσολαβεί κάποιο διάστημα για την πρόσληψη νέων, νέοι άνεργοι απόφοιτοι Λυκείου ή Πανεπιστημίων δεν αποδέχονται αμέσως οποιαδήποτε προσφερόμενη εργασία αλλά αναζητούν θέσεις που ανταποκρίνονται στα προσόντα τους ενώ το ίδιο μπορεί να συμβεί και με απολυμένους εργάτες που αναζητούν για κάποιο διάστημα νέα θέση ανάλογη με την επαγγελματική τους εμπειρία. Επίσης, ορισμένα εργοστάσια ή επιχειρήσεις κλείνουν ενώ άλλες δημιουργούνται. Εάν δεν συμπίπτουν χρονικά τα δύο φαινόμενα προκαλείται στο μεσοδιάστημα ανεργία τριβής

β) structural unemployment = διαρθρωτική ανεργία. Προκύπτει από δομικές αλλαγές στην παραγωγή όπως από την πρόοδο της τεχνολογίας, την ένταση του διεθνούς ανταγωνισμού, τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων και την απαξίωση επαγγελμάτων. Η διαρθρωτική ή δομική όπως αποκαλείται ανεργία οφείλεται στην καταστροφή θέσεων εργασίας ενώ οι δημιουργούμενες νέες θέσεις απαιτούν διαφορετικά προσόντα ή τη μετακίνηση του εργατικού δυναμικού σε άλλες γεωγραφικές περιοχές

γ) technological unemployment = τεχνολογική ανεργία. Προκαλείται από την υποκατάσταση της εργασίας από την εισαγωγή σύγχρονων μηχανών στην περίπτωση που η χρησιμοποίηση αυτών μειώνει το κόστος παραγωγής και με τον τρόπο αυτό κρίνεται πιο συμφέρουσα από τη χρήση ανθρώπινων πόρων. Ο αριθμός των εξειδικευμένων τεχνικών και των χειριστών που θα κληθούν να λειτουργήσουν και να συντηρήσουν τις μηχανές και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές είναι πολύ μικρότερος από τον αριθμό των εργαζόμενων που χάνει τη χειρωνακτική εργασία του

δ) cyclical unemployment = κυκλική ανεργία. Είναι η κυμαινόμενη ανεργία που επηρεάζεται από τον οικονομικό ή επιχειρηματικό κύκλο. Σε περιόδους ύφεσης αυξάνεται ενώ σε περιόδους οικονομικής μεγέθυνσης μειώνεται

ε) seasonal unemployment = εποχική ανεργία. Είναι η απώλεια θέσεων εργασίας που προκαλείται από μετεωρολογικά φαινόμενα όπως τυφώνες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα ή άλλες παροδικές ή μόνιμες εποχικές αιτίες. Η δασική βιομηχανία, η αλιεία και οι κατασκευές επηρεάζονται σημαντικά από τις κλιματολογικές μεταβολές ενώ ο τουρισμός από την επιμήκυνση ή τη σμίκρυνση της τουριστικής περιόδου ή από γεωπολιτικά γεγονότα όπως πόλεμοι, πολιτική αστάθεια ή τρομοκρατικές ενέργειες. Η εποχική ανεργία μειώνεται και σε περιόδους αύξησης των λιανικών πωλήσεων όπως την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και του νέου έτους.

Η διαρθρωτική ανεργία και ιδίως η τεχνολογική ανέρχεται σε 30%-40% του συνόλου της ανεργίας στις χώρες της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκτιμά ότι η αντιμετώπιση της ανεργίας επιτυγχάνεται με την απελευθέρωση και αποκανονικοποίηση της αγοράς εργασίας ενώ οι περισσότερες κυβερνήσεις της Ε.Ε υποστηρίζουν σαν αποτελεσματική λύση την αύξηση των επενδύσεων στην οποία συμβάλλει αποφασιστικά το χαμηλό επίπεδο των επιτοκίων.

Unique identifier = αποκλειστικός αναγνωριστικός κωδικός. Ένας συνδυασμός γραμμάτων, αριθμών ή συμβόλων που καθορίζεται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα του συστήματος πληρωμών και διακανονισμού ή του συστήματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση της μεταφοράς χρηματικών ποσών.

Unit test = μοναδιαίο τεστ. Ο έλεγχος της ορθής λειτουργικότητας κάθε μεμονωμένης εφαρμογής ενός μηχανογραφικού συστήματος. Η δοκιμή αυτή πραγματοποιείται υποχρεωτικά τόσο μετά από την αρχική εγκατάσταση ενός συστήματος όσο και μετά από κάθε αναβάθμιση ή μερική βελτίωση ή τροποποίηση αυτού. Για το σκοπό αυτό εισάγονται στο σύστημα σενάρια συναλλαγών για κάθε μία εφαρμογή ή instrument χωριστά. Για παράδειγμα σε ένα σύστημα διαχείρισης διαθεσίμων, κάθε λειτουργικότητα θα δοκιμασθεί όπως το στήσιμο των

χρηματοοικονομικών προϊόντων, η διασύνδεση με άλλα συστήματα όπως η τροφοδοσία με τιμές αγοράς ή με το σύστημα SWIFT ή με το λογιστικό σύστημα της επιχείρησης. Εφόσον διαπιστωθεί δυσλειτουργία, θα γίνει ανάλυση και θα επιλυθεί το πρόβλημα με επέμβαση στην παραμετροποίηση ή στο λογισμικό. Το μοναδιαίο τεστ δεν επιλύει όλα τα προβλήματα του συστήματος αλλά μόνο της συγκεκριμένης λειτουργικότητας. Για το λόγο αυτό, ακολουθεί ολοκληρωμένο/παλινδρομικό τεστ (regression test, βλέπε όρο) στο οποίο εισάγονται συναλλαγές από όλες τις εφαρμογές και ανιχνεύονται πιθανές δυσλειτουργίες που οφείλονται σε αλληλοεπηρεασμό των διαφόρων επί μέρους συστατικών του συστήματος.

Unit Trust = μία επενδυτική εταιρία η οποία αγοράζει ένα μη διαχειριζόμενο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων που αποφέρει εισόδημα και κατόπιν πωλεί μερίσματα του κεφαλαίου της εταιρίας σε επενδυτές. Ο τύπος αυτός της εταιρίας απαντάται στις ΗΠΑ και κύρια στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η κυριότερη διαφορά με το αμοιβαίο κεφάλαιο (mutual fund) είναι ότι το αμοιβαίο κεφάλαιο τυγχάνει ενεργούς διαχείρισης ενώ στο unit trust απουσιάζει παντελώς η διαχείριση. Τα κεφαλαιακά κέρδη, οι τόκοι και τα μερίσματα του τελευταίου περνούν στους μετόχους σε τακτικές περιόδους. Εάν το unit trust επενδύει μόνο σε αφορολόγητα χρεόγραφα, τότε και το εισόδημα αυτού είναι αφορολόγητο. Ένα unit trust θεωρείται γενικά σαν μια επένδυση χαμηλού κινδύνου αλλά και μικρής απόδοσης. Μερικοί επενδυτές προτιμούν τα unit trusts από τα αμοιβαία κεφάλαια διότι τυπικά έχουν μικρότερες ετήσιες λειτουργικές δαπάνες. Εν τούτοις, μερικές φορές τα unit trusts επιβαρύνουν τους επενδυτές με έξοδα πωλήσεων και με τέλη εισόδου- εξόδου στην και από την εταιρία.

UNIX = λειτουργικό σύστημα υπολογιστών που δημιουργήθηκε το 1969 από τους ερευνητές της εταιρίας AT&T Ντένις Ρίτσι και Κεν Τόμσον. Επιτυγχάνει ταυτόχρονη σύνδεση με πολλούς Η/Υ και τους χρήστες αυτών. Φέρει σχετικά ανεξάρτητο υλικό (hardware) και διασυνδέσεις εφαρμογής (application interfaces). Είναι το πιο διαδεδομένο σε διακομιστές (servers) και φέρει τα πρωτόκολλα TCP/IP. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ευρύτατα στους διακομιστές του διαδικτύου (Internet servers).

UNSCR, United Nations Security Council Resolution = απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Λαμβάνεται από το 15μελές Συμβούλιο Ασφαλείας με τις θετικές ψήφους τουλάχιστον 9 μελών και με την προϋπόθεση ότι δεν είναι αντίθετο κανένα από τα 5 μόνιμα μέλη (Γαλλία, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, Κίνα και Ρωσική Ομοσπονδία).

Unsecured transactions = συναλλαγές που δεν είναι εγγυημένες με ασφάλεια (collateral) ή γενικά δεν υποστηρίζονται από ενέχυρο, υποθήκη ή άλλη επαρκή ασφάλεια. Στις περιπτώσεις αυτές, η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων επαφίεται στην καλή πίστη και τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Για παράδειγμα, συναλλαγές χωρίς ασφάλεια πραγματοποιούνται στην αγορά χρήματος (money market) και ιδιαίτερα στο ταμειακό σκέλος αυτής που αφορά την παροχή κύρια ρευστότητας μίας ημέρας (overnight liquidity). Οι συναλλαγές χωρίς ασφάλεια ανέρχονται περίπου στο 37% του συνόλου των πράξεων της αγοράς χρήματος με τις αντιστρεπτές συναλλαγές (repos) να αντιπροσωπεύουν ποσοστό 46%.

Unsystematic risk = μη συστηματικός κίνδυνος. Καλείται και διαφοροποιήσιμος κίνδυνος (diversifiable risk) ή υπολειμματικός κίνδυνος (residual risk) ή κίνδυνος ιδιοσυγκρασίας (idiosyncratic risk) ή μοναδικός κίνδυνος (unique risk). Είναι ο κίνδυνος που είναι μοναδικός για μια εταιρία όπως είναι η πιθανή απεργία του προσωπικού της για ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά το εσωτερικό της επιχείρησης, το αποτέλεσμα μιας δυσμενούς δικαστικής απόφασης ή μια φυσική καταστροφή. Στο πεδίο της διαχείρισης διαθεσίμων, οι συνέπειες του κινδύνου αυτού μπορούν να μηδενισθούν ή περιορισθούν μέσω της διαφοροποίησης του χαρτοφυλακίου όπως κατά χρηματοοικονομικό προϊόν, επενδυτικό τομέα και γεωγραφικές αγορές.

Unwinding = μια διαδικασία που ακολουθείται σε ορισμένα συστήματα συμψηφισμού και διακανονισμού, στα οποία οι μεταφορές χρεογράφων και κεφαλαίων διακανονίζονται σε καθαρή βάση (on a net basis) στο τέλος του κύκλου, με χαρακτηρισμό όλων των μεταφορών σαν προσωρινών μέχρις ότου όλοι οι συμμετέχοντες απαλλαγούν από τις υποχρεώσεις τους.

Εάν ένας συμμετέχων βρεθεί σε αδυναμία διακανονισμού μερικών ή όλων των μεταφορών του, τότε αυτές διαγράφονται από το σύστημα και οι υποχρεώσεις διακανονισμού από τις εναπομένουσες μεταφορές επανυπολογίζονται. Η διαδικασία αυτή μπορεί να μεταφέρει τις πιέσεις ρευστότητας και πιθανών ζημιών στους άλλους συμμετέχοντες και σε εξαιρετικές περιπτώσεις να οδηγήσει σε συστημικό κίνδυνο.

UPS (Uninterruptible Power Supply) = σύστημα αδιάλειπτης παροχής. Μία μπαταρία συνεχούς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας που ενεργοποιείται στην περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος. Τυπικά, το UPS διατηρεί σε λειτουργία ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή για αρκετά λεπτά ώστε ο χρήστης να προλάβει να σώσει δεδομένα. Υπάρχουν δύο βασικά είδη UPS: α) **standby power systems (SPSs)** που παρακολουθούν τη ροή του ηλεκτρικού ρεύματος και θέτουν σε λειτουργία τη μπαταρία εφόσον διαπιστώσουν διακοπή τροφοδοσίας. Έχουν το μειονέκτημα ότι ενεργούν με μία μικρή καθυστέρηση β) **on-line UPS**. Κοστίζουν πιο ακριβά αλλά παρέχουν άμεση τροφοδοσία ακόμα και στην περίπτωση που η παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος λειτουργεί κανονικά.

URL, Uniform Resource Locator = εντοπιστής ομοίομορφων πόρων. Είναι μία ειδικά διαμορφωμένη ταίρια κειμένου που προσδιορίζει την τοποθεσία στο Ίντερνετ. Περιέχει τρία τμήματα: **α)** δικτυακό πρωτόκολλο (network protocol) που χρησιμοποιείται για την πρόσβαση στην τοποθεσία του διαδικτύου όπως <http://>, <ftp://> και <mailto://> **β)** όνομα και διεύθυνση του φιλοξενούμενου (host name and address) που ακολουθεί τον προσδιορισμό του ανωτέρω πρωτοκόλλου. Οι φιλοξενούμενοι μπορούν να προσδιορίζονται από την πρότυπη ονοματοδοσία του διαδικτύου (Internet-standard naming) ή από τη διεύθυνση του διαδικτυακού πρωτοκόλλου (IP address) όπως π.χ <http://compnetworking.about.com> ή το ισοδύναμο <http://209.143.212.20> **γ)** τοποθεσία φακέλου (file location) που καθορίζει την τοποθεσία του πόρου του δικτύου. Πόροι (resources) είναι φάκελοι που μπορεί να είναι φάκελοι κειμένου, έγγραφα, γραφικά ή προγράμματα. Τα ονόματα των πόρων (resource names) είναι σχετικά με ένα τοπικό διευθυνσιολόγιο.

Τεχνικά, ένα URL, όπως <http://compnetworking.about.com> περιέχει μία τεκμαρτή τοποθεσία φακέλου την οποία οι διακομιστές του διαδικτύου (Web servers), όπως ο Apache, μετατρέπουν αυτόματα σε ένα όνομα ειδικού φακέλου όπως <index.htm>. Όλοι οι άλλοι ειδικοί φάκελοι υπάρχουν σε μία ιεραρχία ή δενδρικό διευθυνσιολόγιο όπως το επόμενο: <http://compnetworking.about.com/library/glossary/blglossary/htm>.

USB, Universal Serial Bus = γενικό σειριακό όχημα. Μία διασύνδεση υλικού (hardware interface) που χρησιμοποιείται για να συνδέσει στον Η/Υ πολλά περιφερειακά όπως το πληκτρολόγιο (keyboard), ποντίκι (mouse), δρομολογητή (router), σαρωτή (scanner), ψηφιακό μικρόφωνο (digital speaker), ψηφιακό ποντίκι παιχνιδιών (digital joystick), ψηφιακή κάμερα (digital camera) ή ένα τηλέφωνο προσωπικού υπολογιστή. Μπορεί να συνδέσει στον Η/Υ μέχρι 127 περιφερειακές συσκευές. Αντικατέστησε τις σειριακές και παράλληλες πύλες σε ένα Η/Υ. Για να εγκατασταθεί ένα USB, απαιτείται η σύνδεση καλωδίων USB με USB ports. Το λειτουργικό σύστημα USB driver εντοπίζει αυτόματα και παραμετροποιεί τις συνδέσεις. Στις αρχικές εκδόσεις, η μεταφορά δεδομένων γινόταν σε ταχύτητες των 12 μεγαμπάιτς. Η πιο πρόσφατη έκδοση USB 2.0 παρέχει ταχύτητα μετάδοσης των στοιχείων 480 μεγαμπάιτς και συναγωνίζεται το FireWire (βλέπε όρο).

User interface, UI = διασύνδεση χρήστη. Το υλικό και λογισμικό μέσω των οποίων μεταφέρονται δεδομένα από τον χρήστη στον Η/Υ και από τον Η/Υ στον χρήστη. Η διασύνδεση περιλαμβάνει το πληκτρολόγιο (keyboard), το ποντίκι (mouse), το βίντεο (video), τον εκτυπωτή (printer) και το μηχανισμό συλλογής δεδομένων (data capture).